

S'ENCRUIA DEIÀ

juliol - agost 84

nº 50

Blind David '84 :

refranys mallorquins

- Amb bon sol bat es Juliol.
- Aigo de Juliol, encèn es sol.
- Aigo d'Agost, fa mèl i most.
- Aquest mèn es un fandango; i es qui no l'entén es un pardalango.
- Cada qual cerca dur s'aigo an es seu cap-reg.
- De consells no vagis fart i lla-vors pren la teva part.
- De menjar i beure, s'en salva qual cún.
- Es caragols i es peixos neixen amb aigo i moren amb ví.
- Es pensar no es sebre i es no se-bre es d'ases.
- Molts, com sa lluna, s'ho mengen tot i no diuen pruna.
- Quan s'ase no pot, sa somera ajuda un pòc.
- Qui en s'estiu té sòn, en s'hivern te puçes.
- Qui pega, posa mala cara, que ha de fer el qui reb!
- Qui xerra a darrera, xerra amb sos darreres.
- Si s'enveja fòs tinya, tothom grataria; i si fòs mascara, tothom duria negra sa cara.
- Cada día muda es vent, i s'homo a cada moment.
- Juny, Juliol i Agost, ni dona, ni col, ni most.
- Lo millor per curar un costipat, es xarop de llençòl.
- Mon pare em diu ase; i, es pares d'els ases, què son?
- No som cap torrent que no pugui tornar enrretera; o son es torrents que no poren tornar enrretera?
- No tothom pot seure a n'es banc d'es batle.
- Paraules i plomes, es vent les s'en du.
- Un día que volem menjar carn, han penjat es carnisser.
- Un dolent en mena un de bó.

Dia	PRECIPI-TACION mm	MÉTÉOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMI-NANTE	Nombre de la Estación	
		m	t	n		Provincia	Número
1	-				BALEARES	16-1	
2	-				Mes	Año	
3	-				JUNIO	84	
4	9.1				Observador		
5	0.2				GABRIEL PAYERAS		
6	18.5						
7	-						
8	-						
9	-						
10	-						
11	-						
12	-						
13	-						
14	-						
15	-						
16	-						
17	-						
18	-						
19	-						
20	-						
21	-						
22	-						
23	-						
24	-						
25	-						
26	-						
27	-						
28	-						
29	-						
30	-						
31	-						

Suma	27.8
NUMERO DE DIAS DE:	
Lluvia	3
Nieve	X
Granizo	A
Tormenta	1
Niebla	≡
Rocío	Δ
Escarcha	U
Nieve cubrió suelo	⊗

Suma	0.00
DIAS PRECIPITACION	
< 0.1 (p.)	
> 0.1	
> 1.0	
> 10.0	
> 30.0	

PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA	18.5 mm. día
Suma	0.00
Viento dominante	
En los días de lluvia	0
En el día más lluv	

Precipitación total del mes	27.8 mm
-----------------------------	---------

- Jà tenim en aquests moments les obres en marxa per a dos restaurants més.

Estarán gairebé un enfront de s'altre, un a n'es Cina Vell i s'altre a sa Cotxería de Ca'n Melat.

Un dels fondistes, com tot-hom sap, será en Paco de Ca'n Quet, emperò s'altre no hem pogut encara saber qui será.

Ara ja només falta veure si, amb lo molt que tot-hom es queixa de que hi ha poca gent i que els negocis no fan feina, amb dos xiringuitos més, n'hi haurà per menjar tots.

- Día 1 de Juliol, a l'església tengué llòc el primer concert del Festival de Deià 1984, i va esser gravat per la Televisió Balear.

Fou després retresmés els dies 2 i 3 el capvespre, a dins el programa regional.

Aquest any, el festival agafa força, i pareix que será l'any definitiu del seu llençament.

- Els primers dies del proper mes d'Agost, está previst que arribi al nostre poble, com els anys passats, el nostre Ministre de Defensa, D. Narcís Serra, per a passar les seves vacances.

Una vegada més, el poble es caracteritzarà amb presència inusual de periodistes, guàrdies civils, membres de seguretat, etc., que donen un caràcter estrany a l'entorn.

No obstant, al Sr. Serra, home simpàtic, senzill i que s'adapta perfectament al sistema de vida de ca nostra, l'hi desitjam la més cordial beninguda entre nosaltres i que gaudeixi d'una magnífics dies de descans.

Intentarem, si podem, sensa perturbar molt el seu descans, obtenir una entrevista amb ell i el mes que vé la vos donarem a conèixer.

- La temporada 1984 pareix que serà, al menys per Deià, una temporada dolenta per el turisme.

Molta es sa gent des poble que té la seva activitat econòmica encarada cap a ell, i segons es sent a dir, i de fet es pot apreciar perfectament, la gent que hi ha per els nostres carrers es pòca i además, a les nits no surten, ni tampòc s'organitzen les bauxes que hi havia els altres estius. Seu esser que el sistema de vida ha canviat, i n'hi ha molts que han tornat bons at.lots i s'en van a dormir d'hora.

En ff, una temporada no gaire bona. Mala sort.

- A la galería d'art, durant el mes, hi ha hagut les següentes exposicions:

Del 10 al 20 de Juliol, exposà Erik Gamble, conegut artista de Canadà, que presentà obres d'estil abstracte que suposen una innovació a lo que es venia fent a Deià darrerament.

A pertir del día 20, exposa en Rufus Dawson, amb una exhibició que porta per títol "Cenizas de Estrellas"

- En el Plè Municipal del mes d'Agost, segurament prendrà possessió del càrrec un nou Regidor al nostre Ajuntament.

Això serà motivat per la recent i sentida defunció del fins llavors Regidor-Depositari i Delegat de la Tercera Edat, en Pere Coll Jaume, que perteneixia a la majoria municipal d'Unió Mallorquina.

L'hi toca, fora renúncies, a na Magdalena Deyà Solivellas, que ja fou Regidora a l'anterior legislatura per a U.C.D.

L'hi desitjam molta sort a la seva tasca.

- El poble de Fornalutx, recentment ha estat guardonat amb el segon premi nacional de turisme, d'embelliment i millora dels pobles espanyols.

Aquest premi, els hi ha reportat una subvenció de 1.200.000,₣ pessetes.

Com recordau, fa ja uns anys, el també veí poble d'Esporles fou guardonat amb un premi del mateix caire.

- Día 4 de Juliol, sofrí una caiguda en Salvador Gamundí Llinàs, que l'hi ocasionà ferides de caràcter molt greu, i per la seva recuperació ha estat traslladat a Toledo.

Vagi el nostre desitg per una pronta i total recuperació i el poguem tornar a veure aviat entre nosaltres.

- Día 15, a l'edat de 65 anys, morí en Pere Coll Jaume.

Era Regidor del nostre Ajuntament i Secretari de l'Associació de la Tercera Edat.

Pere, amic, et desitjam sincerament que descansis amb tota la pau del món, i ja ens tornarem a veure quant tots haguem acabat aquesta etapa que es la vida.

Les nostres condolències als seus familiars i amica.

SUMARI

Revista S'ENCRUIA
nº 50 - Deia

Direcció: Lluç Oliver

Col.laboradors:

Jaume Albertí

Miquel A. Coll

Tomás Graves

Gabriel Payeras

Guillemette Rosselló

Joan Rotger

Jaume Salas

Antoni Vives

Portada: David Templeton

Fotografia de 1936, cedida
per Madò Maria de Ca'n Blau

Imprimeix: Apóstol y

Civilizador - Petra

*Un sol
fi:
Mallorca.*

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA

entrevista amb: ANTONI JIMÉNEZ LLINÀS

En Toni Jiménez, no necessita de presentació. Es sens dubta una de les persones més conegudes del Poble i es troba a Deià desde la seva infància.

Encara es recorda de quant venia aquí a passar els estius. Essent un infant, acompanyava a n'Andreu i en Salvador a pescar.

Avui, ens relata per S'Encruia el seu començament, com essent un adolescent.

T.J.- Jò vaig començar a s'edat de catorze anys a fer feina. En aquells moments la meua família residia a Mu ro, pòc després ens traslladarem a Alaró, i quant mon Pare es va retirar, venguerem a Deià.

S.- Quina fou la teua primera feina?

T.J.- Jò era picapedrer, i a Deià vaig començar amb mestre Joan Valentí. Record que la seva esposa em ven gué a cercar a ca nostra, perquèjà sabia del meu ofici.

En aquells moments, m'en record bé, cobrava 240 pessetes a la setmana.

S.- Quants homes treballaven en aquells moments?

T.J.- No erem molts; pensa que era una petita empresa familiar i que la tasca estava encaminada a fer adobs.

Erem: Mestre Joan, el seu germà, en Pere Vives, en Tomeu Marcús, pare i fill, en Francesc "Marger", en Francesc Deyà "Quitús", i jò.

S.- Després ve el servei militar, i quant l'acabes estás uns anys a fora de Mallorca

T.J.- Sí, quant vaig acabar el servei, vaig passar uns anys a França; estava molt bé, emperò sempre trobava a faltar Deià.

Record que quant tornava, i vaig voltar a Sa Pedrissa, el paisatge fou meravellós. Es realment alegre viure aquí a Deià, crec que un ha de sortir a fora per apreciar lo que tenim.

S.- Després de la teua estança a Fran

ça, comences a treballar amb mestre Pep Salas?

T.J.- No bé tot d'una. En aquells moments, en Toni Coll de Sa Tanca d'En mig volia fer-se una casa i m'ho comentà. Jò, naturalment, vaig dirigir-me a mestre Joan Valentí, emperò ell em va dir que era una tasca massa feixuga per ells.

S.- No era aquesta la seva feina?

T.J.- No, l'empresa de mestre Joan es dedicava a petits adobs, com he dir abans. A partir d'aquí parlarem amb en Pep Salas i ens posarem d'acord. Començarem la casa i quant va estar acabada, a l'any 59, vaig passar fitxo a s'empresa d'en Salas.

S.- Ens pots fer una mica d'història?

T.J.- A dins l'empresa de mestre Pep Salas he conegut dues generacions, el pare i el fill; amb el padríjà no vaig fer-hi feina.

Penso que tant amb un com amb l'altre hi tenc una gran amistat, com també amb tots els qui amb mí han fet feina. Pensa que entre els de la pròpia empresa i els contratats (empreses contratades), hem arribat als 45 obrers.

S.- Creus que et queda qualque cosa per conèixer a n'es Poble?

T.J.- Segur que en queda alguna. Lo cert es que he fet feina a moltes obres, i de la que mes contentestic es de un treball que ferem a Ca'n Pedro (un xalet de damunt Ca'n Puigserver).

Fou una obra feta sense presses; es tractà de fer un bany tot de rajoles, el "lavabo" y banyera inclosos. Era gradiòs, molts de metres quadrats i suposà un còst d'unes dues-centes mil pessetes. Fou una feina molt ben acabada.

S.- El nostre poble es conserva, encara avui sense torres de ciment; records tú qualque intent de fer-ne?

T.J.- Sí, quant es va començar a fer (segueix a la plana nº 14)

Hotel intelectual

En Deià, un pueblo de la sierra mallorquina, a 27 kilómetros de Palma de Mallorca, muy cerca del refugio del escritor inglés Robert Greaves, se acaba de abrir La Residencia, un hotel que ha surgido de la remodelación, piedra por piedra, de dos casonas de los siglos XVII y XIX.

Su promotor es un alemán, Axel Ball, que lleva viviendo en Mallorca veinticinco años y que también fue creador del primer hotel de lujo de este pueblo, que no cuenta con más de tres mil habitantes.

La Residencia quiere promoverse entre el mundo de la intelectualidad, aquellos que deseen imitar a Chopin y todos los que

buscaron refugio en la isla. Sus ocho suites y veinte habitaciones, diseñadas al estilo mallorquín —el precio más elevado es de 9.000 pesetas por noche— esperan la llegada de artistas y profesionales de Estados Unidos, Japón y América del Sur, que son las personas que más se interesan por las cosas de la isla.

Dentro de poco, en La Residencia también podrán celebrarse congresos, una vez que se remodele la *tafona*, o lugar donde los payeses fabricaban el aceite. La aureola de romanticismo que envuelve a la isla hará el resto.

cambi16

Música en la montaña

DEIÀ es sin duda uno de los pueblos más pintorescos de la sierra mallorquina, y ha sido y es sede de innumerables artistas españoles y extranjeros. En este pequeño pueblo se celebra durante julio y agosto un festival de música en el que el día 14 de este mes intervendrá el Coro de Cámara de Colonia Singspiel. Cantarán en Son Marroig, mansión del archiduque Luis Salvador de Austria, que vivió en las islas a comienzos de siglo. El día 18, en La Residencia, un hotel levantado en casas de piedra de los siglos XVII y XIX, actuarán los pianistas Elizabeth Schmitz y Ulrich Müller. Otro pianista, Gundel Deckert tocará el día 21 de nuevo en Son Marroig y el 22 el guitarrista Thomas Geisselbrecht lo hará en la iglesia parroquial. El último concierto de julio será en Son Marroig el día 28, con la actuación del violinista Heimo Haito y el pianista Luis Sampol.

A dalt veieu dos reportatges sortits a la revista Cambio 16 (Nº 659) a damunt Deià. Ja comencem a ser coneguts, solsament que el reporter, a l'hora de contar els habitants del poble, de ben segur que es va descontar un pòc.

Parlant del festival de Música de Deià:

El concert que havia de tenir llòc dia 18 de Juliol a l'hotel La Residenci va tenir llòc finalment a Son Marroig. Els motius, segons s'ens ha dit, foren que als concertistes, el piano que hi havia a l'hotel, o no els hi va agradar o no els hi anava bé, i a darrera hora decidiren canviar el llòc.

El Consell Insular de Mallorca, ha decidit (per cada any, segons hem sabut) subvencionar dos festivals de música a Mallorca. Aquests serán el Festival de Deià i el Festival de Pollença. Es una nova de la que no podem mes que alegrar-mos, ja que demostra la preocupació del C.I.M. per aquest art minoritari que es la música clàssica, que per el mateix fet de ser minoritari es quasi bé impossible que es celebrin en continuïtat manifestacions d'aquest tipus. En nom de tot el poble i d'els amants de la música: GRACIES.

Mes ò manca així foren

ses festes d'enquany

SANT JOAN 84

Divendres dia 24, diada de Sant Joan, ¡¡ PUM !! (coet), tothom estava preparat i, ¡¡Tachín, tachín!! ¡¡COMENÇEN LES FESTES!!

A mitjant horabaixa, sa festa per es menuts, teatre de teresetes, jòcs, corregudes i festa llarga.

Es vespre, balls mallorquins a n'és Parc, per part d'una agrupació des plà de Na Tesa. Molt bona actuació, i lo que cridà mes l'atenció fou com ballaven una parella de membres d'aquest grup, que no devien tenir mes de quatre ò cinc anys. Ho feren veritablement molt bé. Això confirma que qualsevol, l'edat no importa.

A determinat moment, uns quants de Deià, dels qui reben classes de dances mallorquines, s'animaren i sortiren a ballar també.

¡¡Molt bé!!

Día 25, dissabte.-

S'horabaixa, el concurs de tir al plat, que tengué llòc al camp de futbol i es denominà "Tirada al plat SANT JOAN 84".

Aquest acte, contà amb la col.laboració i organització d'en Bartomeu Vives i d'en Ramón Crespí, participant-hi un total de 42 tiradors de Deià, Sóller i Fornalutx, que s'inscrivieren per categories.

Al final, la classificació quedà de la següent manera:

1.- Antoni Torres	24 de 25 - Sóller.
2.- Guillem Vives	23 - 25 - Deià
3.- Miquel Arbona	21 - 25 - Sóller
4.- Pedro López	21 - 25 - Deià
5.- Vicens Bisbal	21 - 25 - Sóller
6.- Antoni Castanyer	20 - 25 - Sóller
7.- Pere Morell	20 - 25 - Sóller
8.- Gregori Albertí	20 - 25 - Sóller
9.- Joan Escalas	20 - 25 - Fornalutx
10- Jordi Vicens	20 - 25 - Sóller
11- Andrés Novo	19 - 25 - Sóller
12- Amador Castanyer	19 - 25 - Sóller
13- Pere Magraner	19 - 25 - Sóller
14- Joan Canyellas	19 - 25 - Sóller
15- Ramón Crespí	18 - 25 - Deià

2ª Categoría

1.-Miquel Cifre - Deià

3ª Categoría

1.-Antoni Atienza- Sóller

JUNIOR

1.-Antoni Payeras- Deià

DAMES

1.-Magdalena Casasnovas- Sóller.

Com veieu, la classificació general fou guanyada per el solleric Antoni Torres, que demostra haver-se convertit ja amb una de les primeres escopes de la comarca, va esser seguit molt aprop per el nostre paisà i company en Guillem Vives (Parró), que estava disposat d'un bon començament a fer-se amb el primer llòc. També a destacar l'actuació d'en Pere López, que amb 21 plats de 25, aconseguí un meritori quart llòc.

Al final, sentirem comentar a n'en Guillem, el sub-campió, que s'havia quedat sense municions a mitjant tirada, va haver d'anar-ne a cercar i va perdre la concentració, que no fos estat per aquest incident, com a mínim hagués empatat per el primer llòc.

No res, Guillem, l'any que vé, amb un pòc de sort i cartutxos abastament no et preocupis, ¡Es teu!!

Un cop acabada la tirada, es fé l'entrega dels trofeus, que havien estat donats per diverses entitats i cases comercials. Foren molts i variats, i quasi bé n'hi hagué per a tothom. Els organitzadors ens han demanat de fer arribar a tots el seu agraïment per la col.laboració prestada.

Mes tard, al Parc, com a cada any, la berenada patrocinada per la comissió de festes, a òn tothom es va posar "morat".

El vespre, a l'església, concert musical a càrrec del grup SYNTAGMA. Interpretaren obres de caràcter renaixentista. El concert va esser excepcional i contà amb una gran assistència de públic.

Al mateix acte actuà també la nina de Deia Maria Rotger, que donà un concert de flauta. Per lo vist, agradà molt a la gent, i a rel d'aquí, durant la darrera semana de Juliol, donarà dos concerts mes a altres pobles de l'Illa.

A la nit, la gran "juerga", -Sa Verbena-, dos conjunts, música, bar, hamburgueses i "bocatas" a rompre.

Com sempre, la cosa començà un pòc fluixa, emperò a pòc a pòc es va anar animant. Vengueren com cada any molta gent dels pobles veinats: Sóller, Fornalutx, Valldemossa, Esporles..., i quasi tots els deianencs que hi ha dispersos per aquí i per allà.

Per tot el poble, un merder gròs de gent, un embull de cotxes per tot, calor, pòls, begudes, música, uns moguent els ossos i suant, altres de bauxa, i d'altres provant sort a veure si no s'en anaven a geure tot sols.

Acabà tot a les tantes menos cuantes, no es sap bé si perquè ja no podien mes de tant de ballar, ò per què ja havien acabat tot lo que hi havia de bò per beure a n'es bar.

Aixó sí, un comentari que feia molta gent: A veure si per l'any que vé es podrien instal·lar uns urinaris, perquè lo que beuen ho han de amollar de qualque manera i no tenen a òn.

Prenen nota? Gràcies.

A mitjant verbena es tenia que fer el concurs de tangos i valsos per la tercera edat, i a l'hora de sortir a ballar, no hi hagué quasi ningú que sortís, i es prengué la determinació de no fer-l'ho. Ho deixaren per una altra vegada en vist de que la logística havia fallat.

Diurnenge, dia 26.-

A les 10 del matí, cercaviles amb xeremiers, que acompanyaren tots els actes del matí.

Aquí, com sempre, comentaris blancs i negres. Per a uns, era

millor la banda de música, feia mes festa, i per altres era mes guapo els xeremiers perquè era mes clàssic de Mallorca. Es bò que hi hagi opinions de tota casta.

A les onze, amb sos xeremiers a davant, Autoritats a darrera i poca gent (com sempre, la gent esperava a dalt, a l'esglèsia), tots cap a l'Ofici.

Fou celebrat per el Vicari General, acompanyat per el senyor Rector del poble i tots els capellans fills del poble. Mes solemnitat, impossible.

Actuaren dues corals, una de Ciutat i una altra de Catalunya, els membres de la qual estieujaven a Mallorca i gentilmente acudiren a Deià.

Acabat l'Ofici, a la mateixa esglèsia, les corals donaren un recital que fou molt bò i molt aplaudit.

Només hi hagué un petit "lapsus", no es va anunciar el recital abans de que acabàs l'Ofici, i la gent, una vegada acabat comencà a partir, siguent aquest el principal motiu de que només hi quedàs una part de la gent.

En fí, mala sort.

Després, a ses Cases de la Vila, el tradicional refresc oferit al poble per s'Ajuntament. Tot l'edifici i la plaça des Porxo de gom a gom.

Es capvespre, "el deporte rey", gran match de futbol que enfrontava a l'equip dels fadrins contra el dels casats. Rius i rius de suor, i acabaren quasi amb tota s'aigua de Deià.

Resultat final: 6 a 5 a favor dels fadrins.

Ja vos ho deiem el mes passat, aquests casats els hi volien fer sa punyeta als contraris, i a un fil estigueren de fer-los hi. Aquests at.lots es confien pensant que son uns carròses, i vat-a-qui....

Amb lo que sí guanyaren, i de llarg, fou amb el nombre de ferits. Els juvenots (i qualcún no tant), foren capaços de despenjar-ne fins a tres dels jugadors contraris. El "parte del equipo médico habitual" que ens han facilitat, diu:

En Pere de Son Beltràn: peu enguixat i galato; prondstic "ferit grave".

En Miquel Secretari: un genoll embanat; prondstic "ferit mitjano".

En Pep Salas (jr.): Uns quants tacos marcats per un genoll; prondstic "ferit leve".

Doncs, resultat: Fadrins, 3 ferits. Casats 1/2 (esbraonat).

En fí, tothom content i segurament a preparar un altre match de revanxa tot d'una que els ferits estiguin bons.

Al saló d'actes de ses Cases de la Vila, hi havia dues exposicions simultànees, una de pintures de na Leila Ward i una de fotografies de na Susi Thownsend, que foren

molt observades i comentades.

I també, com a cada any, l'inestimable aportació i demostració de l'art creatiu dels alumnes de la nostra escola, dirigits per aquesta gran persona que es el seu mestre.

Aquest any feren una demostració artística d'un realisme impressionant i amb els mes estranys materials. La construcció d'un tren, de gran realisme, a base de cartó i dels mobles de l'escola, amb sorpreses lliteràries per

els visitants mes curiosos, creades per els mateixos at.lots. Ombres xinèques, muntatges murals, fins i tot amb participació activa dels mateixos at.lots, que era lo que mes sorprenia als presents, i una quantitat infinita de petits detalls, no menys originals.

Aquí, una vegada mes, queda patent que aquests fills nostres, amb una ajuda convenient, desenvolupen una imaginació que ralla lo increïble atenguent a la seva edat.

I, per acabar, el vespre, comèdia mallorquina.

La companyia Zanoguera-Alfaro, posà amb escena l'obra del nostre il·lustre paisà, en Joan Mas, titulada "Una i oli", que havia estat representada per els mateixos intèrprets, no feia molt, a un teatre de Ciutat.

Gran interpretació de la companyia i un bon èxit de públic.

La crítica, per tots els gusts: Que era una gran obra; que estava bé, etc. però que en Joan en tenia de millors, etc.

I d'aquesta manera, tots a dormir, que l'endemà era dia feiner, s'acabaren les festes de 1984, la nostra enhorabona als organitzadors, enhorabona a tot el poble, molts d'anys i fins a l'any que vé si Deu ho vol.

=====

Festes de Sant Joan a sa Plaça d'es Puig
Any 1936

UNAS PALABRAS CON WILLIAM WALDREN
=====

Hace unos días tuvimos la curiosidad de conocer de cerca los trabajos que viene desarrollando el sr. William Waldren. Durante sus veinte largos años en la Isla y concretamente en Deià, reside con su familia y en algunas épocas del año con un grupo de estudiosos. Mantuvimos esta charla en las excavaciones que realizan en el Predio de Son Oleza, Valldemosa.

- Creo que antes de empezar a conocer los detalles de la excavación deberías explicarnos y situarnos su época.

& Nos encontramos en un momento muy importante. Este descubrimiento es único en el Mediterráneo y también en toda la Europa. Nosotros, conocemos muy bien los refugios y los abrigo, conocemos la vida y las costumbres que llevaban. También conocemos los talaiots, pero desconocíamos la etapa o paso entre estas dos épocas. Hasta hace muy poco tiempo todo eran suposiciones, hoy podemos asegurar que hemos encontrado el eslabón perdido.

- Quieres decir que este descubrimiento marcará una época?

& Bueno, yo creo que lo más importante es que tenemos un punto de referencia. Estamos ante un asentamiento pre.talaiótico, en la Edad de Cobre.

- Nos puedes describir la zona? Cuando comenzasteis esta excavación?

& Hace aproximadamente unos ocho años que empezamos los trabajos. Los primeros dos años los dedicamos a limpiar el suelo, luego estudiamos la zona, sacamos infinidad de fotografías, cintas de video etc. Actualmente tenemos el asentamiento al descubierto, recogemos restos de cerámica, para un posterior estudio y restauración y estudiamos todo cuanto pueda ofrecer alguna luz.

Como puedes ver, lo tenían todo muy bien distribuido. Aquí en la entrada existía un puesto de guardia, allá en el fondo hay dos habitaciones en forma de ábside y aquí en el centro lo más importante: un depósito o estanque para agua. Este depósito recibe agua de otro mayor y situa-

do más lejos (El depósito mayor se alla fuera de la construcción), mediante un canal. Todo el edificio estaba rodeado por una muralla de unos 3 metros de alto, aproximadamente.

- Cuántos moradores tenía?

& Es difícil de precisar, seguramente el clan que lo habitaba constaba de 16 a 20 miembros.

- De entre todas las excavaciones realizadas cual crees que es la más rica?

& Sin duda alguna esta de Son Oleza, Tenemos conocimiento por otros trabajos realizados, que nos sitúan al hombre sobre los 4.000 años a. de C., Pero yo creo que toda esta zona es muy importante, muy cerca de aquí existe otro asentamiento, aunque todavía nos falta comprobarlo con más detalle.

- Todo este trabajo necesita de una inversión, de dónde sale? Puedes decirnos de dónde procede?

& Todo el dinero sale de Estados Unidos, en su totalidad. En algunas ocasiones, entidades españolas se han ofrecido a colaborar pero no fue necesario. Siempre les comenté que el dinero español lo gastaran en otro trabajo, subvencionando otras investigaciones. Respeto todas las ofertas que me han hecho, pero lo cierto es que no he tenido necesidad de ellas.

- Cuál es el coste de las excavaciones?

& Es muy elevado, llevamos un presupuesto de 10 millones al año. Destinado principalmente a material fotográfico, video, Transporte, diapositivas, mantenimiento del equipo de trabajo... Esto sin contar lo que representaría un sueldo. Aquí nadie gana ningún salario, todas las personas son voluntarias.

- Las personas que integran el equipo son siempre diferentes?

& Normalmente cada quince días cambiamos de equipo. Durante los últimos 10 años han venido unas 800 personas a trabajar. (Aprox) Lo cierto es que viene gente de toda Europa y Estados Unidos y de España. Yo, con todos los que he tratado nunca he tenido dificultades. Han venido estudiantes, licenciados y doctores. Hemos tenido Arquitectos, Abo-

gados, Peritos, Ceramistas, gente de todas las profesiones.

- Has tenido alguna vez problemas, dificultades o trpíezos burocráticos?

& No, al contrario siempre me han tratado con amabilidad, tal vez antes tenia algún retraso en recibir las autorizaciones de Madrid, pero ahora lo arreglamos en Palma. Creo que ahora es más sencillo todo, incluso hay más confianza, más preocupación. Hace unos días recibimos la visita del Conseller de Cultura Sr. Gilet.

- Toda tu familia reside en Deiá, y durante el invierno cuando tú estás en Oxford una parte de ella continúa entre nosotros, se han convertido en Deíanencs, les hechas en falta?

& Ciertamente, pero es natural que prefieran quedarse, algunos de mis hijos son mallorquines, aquí residen muchos de sus amigos y algunos de ellos tienen el corazón puesto en mallorquines.

Toda mi familia me ha apoyado siempre, estoy orgulloso de ellos y su felicidad es también la mía.

FESTIVAL DE DEIA 1984

(C.F.)-1

Tras varios años de tímidos ensayos, en el presente se dispuso de toda la programación con dos meses de antelación. Los Festivales de Deiá son un hecho.

Hasta el momento, se viene desarrollando como estaba previsto. Queremos hacer constar no obstante una excepción, el concierto que debía celebrarse en la Residencia, tuvo que ser trasladado a la Sala de Música de Son Marroig por dificultades técnicas.

Con la actuación del grupo STUDIUM, coro de cámara y orquesta, y en el incomparable marco del presbiterio de nuestra Iglesia Parroquial, se abría el domingo primero de Julio, el Festival de Deiá 1984.

Asistía al concierto de apertura D. Epifanio Apeztegui, Alcalde de la Villa y representando del Mgco. Ayuntamiento. Medios de prensa, radio y televisión tomaban buena nota del acontecimiento. Dos días después y através de un programa especial de música, T.V. Balear daba a conocer el hecho con la emisión de una parte del concierto y entrevistas con los responsables del mismo.

Diversos reportajes en la prensa Insular tratan el tema y se interesan por él varios periódicos nacionales.

También Radio Nacional de España, tomaba unas grabaciones para sus informativos.

La asistencia de público responde bien, cabe destacar no obstante, el escaso interés por parte de la población autóctona. A pesar de que se doblan algunos conciertos en la Iglesia y de forma gratuita, el interés de nuestros vecinos es escaso.

Todos los artistas han actuado a un nivel muy elevado hasta el momento, dándole al Festival un carácter de alta categoría.

El C.I.M. colabora otra vez, pagando gastos de programas, así como parte de los honorarios a los artistas invitados.. Hay también una colaboración del Ayuntamiento de la Villa, que corre con los gastos de los carteles anunciadores del Festival.

Queremos destacar la inestimable colaboración que presta la Parroquia de San Juan Bautista de Deiá, en su interior se vienen celebrando muchos de los conciertos, así como también La Sala de Música de Son Marroig.

Esperamos que este ciclo musical siga desarrollandose hasta finales de Agosto, que el éxito le acompañe y que Deiá mantenga dicho prestigio.

1-Colectivo Festival.

A la matinada del día 23 de Juliol morí en Tomeu Vives a l'edat de 76 anys.

L'amo en Tomeu més conegut per (L'amo de Son Beltran), passà els seus darrers anys a Sa Vinya Vella vora els familiars, de tan en quant sortia a veure els seus amics al cafè, a fer la passetjada. Avui desde S'encruia vos deim Adeu, l'amo en Tomeu.

Les nostres condolècies als familiars i amics.

DEIÀ I FORNALUTX, TAMBÉ

Fa pòc, l'Ajuntament de Sóller, aprovava en un Plè, i per unanimitat de tots els regidors i grups polítics, un Pla de Normalització Lingüística a dur a terme dins l'Ajuntament i a l'exterior. He pensat i escric que ben bé els Ajuntaments veinats de Fornalutx i Deià podrien fer lo mateix i aconseguir que la nostra llengua tengués presència activa a les seves Cases de la Vila i en els seus carrers. El fet de ésser pobles de muntanya d'una bellesa característica i ésser models arquitectònics de Mallorca, es podria veure enriquit amb altre punt de l'essència mallorquina: la nostra llengua. A més a més, al ser pobles petits, no caldrien massa despeses ni dificultats per dur-ho a terme prest i bé.

Ullant el pla de Normalització de Sóller, pens i escric que amb els següents punts, Deià i Fornalutx podrien ser pobles a on el català hi estigués totalment normalitzat:

1.- Els tampons de goma i el paper timbrat de les Cases de la Vila, vendran escrits en català.

2.- S'escriuran en el nostre idioma els rètols, cartells i indicacions que es troben a les dependències de l'Ajuntament.

3.- Seran redactats preferentment en català, i anant-hi gradualment, els expedients, actes, plànols, projectes, padrons, censos, pressuposts, comptes... i tota aquella activitat burocràtica.

4.- Se redactaran en català i castellà les convocatòries de Ple i les ordenances i reglaments.

5.- Les actes de les reunions recolliran cada intervenció en la llengua en que siguin parlades.

6.- La documentació adreçada per l'Ajuntament a altres organismes, entitats o ciutadans en particular, a dins les Balears, Catalunya i Comunitat Valenciana se redactaran en català, sempre que aquests no manifestin el desig de que sigui en Cas-

tellà.

7.- Tots els topònims del poble i del terme han de tenir com a única forma oficial la tradicional catalana, respectant les grafies dialectals.

8.- Tots els rètols urbans i interurbans destinats a informar als transeünts i als conductors d'automòbils seran redactats en català.

9.- Tots els rètols que no estiguin escrits en la nostra llengua hauran de ser corregits abans de que acabi el present manament.

10.- Es retolaran en llengua catalana les plaques dels carrers, respectant les formes dialectals i recuperant el seu nom tradicional si l'havien perdut.

11.- L'Ajuntament donarà facilitats perquè els funcionaris, dins l'horari de feina, puguin assolir l'aprenentatge de la llengua i la preparació adient al servei que presten.

12.- En la contractació de funcionaris o en l'adjudicació de places per oposició, sera mèrit preferent un bon coneixament de totes dues llengües, el català i el castellà.

13.- L'Ajuntament promocionarà cursos de llengua catalana entre els seus veinats i residents desconexadors del nostre idioma, si aquestes persones ho desitjassin.

14.- L'Ajuntament es dirigirà a les societats privades i comerços del seu àmbit municipal per tal de demanar-los que col·laborin en la normalització de l'ús públic i comercial de la llengua pròpia de Mallorca, emprant el català a les retolacions, anuncis, impresos i comunicacions.

15.- L'Ajuntament organitzarà campanyes i activitats culturals i festives diverses, destinades a fomentar la consciència lingüística dels ciutadans i a promoure l'ús del català en els àmbits de la vida pública a on normalment no s'utilitza.

16.- Serà bó que tot això tengui un suport pressupostari, una col.laboració de tots els regidors i la predisposició favorable dels funcionaris.

-o-

Tot això son idees que tal volta poden ajudar, amb l'ànim de la col.laboració i amb les ganes de veurer-ho prest.

-Jaume Albertí-

=====

(de la plana nº5)

S'Empeltada, els seus promotors, -que eren en "Carindo", en Pep Salas, en "Puigserver" i es "Pallicer"-, reberen una oferta d'una companyia italiana per construir dós blòcs d'apartaments a òn avui s'hi troba Ca's Mussòl.

Els rebutjaren el projecte, es decidiren per les construccions petites i començaren els tres primers xalets (Es número 1 ò Villa Margarita, es Cíprès i Ca's Capellà).

Penso que aquest rebutjament ens permet avui pensar que unes persones volgueren conservar Deia.

S.- Dins la teva vida, s'hi troba una etapa dedicada al Poble, tú fores Regidor a l'Ajuntament. Parlenos un pòc d'aquests anys.

T.J.- Pens que es una feina a òn tots els veinats hi tenien cabuda. Amb el grup que jò hi vaig prendre part, ens tocà una etapa dura. Ten-guerem moltes crítiques, emperò no oblidem que erem els primers.

S.- Quines foren les empreses mes rellevants?

T.J.- Crec que una de les millors fou l'eixample del cementiri; d'al-tres: la reforma de s'edifici de Ses Cases de la Vila, s'asfaltat de Sa Carretera de Sa Cala, i una molt dis-cutida, el tapar el torrent de Sa Font Fresca.

S.- A les darreres eleccions et tor-nares a presentar dins la llista d'Unió Mallorquina

T.J.- Es cert, emperò era el darrer de la llista, estava cansat i volia que uns altres entrassin, que es re novàs.

Si vaig presentar-me fou sense cap pretenció.

S.- Tens "pluriempleo"? Quina es s'altre feina teva?

T.J.- (Sonriu). No vull entrar a discutir si és ò no "pluriempleo".

Puc dir que es una feina que no em molesta.

S'altre feina meva es acompanyar els morts al seu llòc de descans (enterrador). Juntament amb dos com panys més, ens dedicam a aquesta tasca.

Així acabà la conversa amb el nostre amic Tòni, ben segur que no par-làrem de tòt, perquè es tan extens tot lo que recorda que necessiteriem un llibre senser.

Emperò de segur, que lo escrit servirà perquè la gent coneixi un pòc més aquest home que cada día veim passetjar i fer feina entre nosal-tres, i com tots, pot contar experi-ències que no tothom sap i també formen part de l'història del nostre Poble.

Toni, moltes gràcies i fins sempre.

=====

LLEGIU S'ENCRIA

PRENSA FORANA DE MALLORCA

El dia 9 de Juny és celebrà a Lluç una Diada de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca.

Dins els actes programats cal destacar l'imposició d'una medalla a la Mare de Deu. La presentació del QUINARI - Guia dels peregrins i l'entrega dels premis "Premsa Forana de Mallorca".

11 de Juny, vespre d'eleccions, de les 36 publicacions integrades dins l'Associació sols 24 foren presents - ja és cosa sabuda, quant son duros lo que sonen, tots s'acosten, ara quant és tracta de feina uns és fan el suïc - Però tot fou bauxa i sarau. Entre tòcs de corneta i redobles de tambor fou despedit en Santiago Cortés i elegit en Carlos Costa Salom, de la Revista Sant Joan.

PARAULES DE COMIAT

Amics: Quan fa sis anys en Gaspar Sabater i jo convocàvem a Sineu unes quantes publicacions, mai podríem pensar que avui arribaríem a ser tants.

De llavors s'ha fet camí, i avui podem presentar una Associació integrada per 35 publicacions, algunes d'elles acabades de sortir i crec que la seva aparició ha estat possible, en certa manera, gràcies a l'Associació. Avui Premsa Forana és coneguda i és respectada per què l'esforç dels qui hem dut el pes de l'Associació ha estat encaminat per dues vessants molt importants: una, donar a conèixer l'existència de les nostres publicacions, i avui Mallorca i mes allà de la nostra Illa saben de la nostra existència i son molts els qui la valoren. L'altre conèixer-nos a nosaltres mateixos i d'aquí s'ha passat a una vertadera relació i col.laboració. Avui la Premsa Forana té un pes reconegut per molta gent, pes que no tenia

ara fa sis anys.

No tot ha estat positiu; crec que, com tota obra humana, ha tengut els seus defectes, i de tot en vull assu^umir la reponsabilitat. Però també es vera que els èxits han superat en molt els fracassos durant aquests sis anys, i no seria correcta que m'atribuís el mèrit ja que han estat molts els que han fet feina, una feiⁱna moltes vegades oculta, silenciosa, i per tant d'ells es el mèrit. Ha arribat el moment de dir adeu a la presidència i ho faix conscient de que he fet una feina més o manco bé, però, això sí, amb una il.lusió sincera de esrvir els interesos de totes les publicacions de la part forana de Mallorca. Acab de president però no m'en vaig de Premsa Forana, el meu compromís és massa fort per desfer-lo per motius legals. En tot el que pugui servir a la Premsa Forana, sigui el que sigui, sempre em trobarà.

Però abans de que surti elegit el nou president sí que m'agradaria dir.vos una sèrie de coses.

- Crec molt important que l'Associació continui dins la línea de respecta a totes les ideologies però sense identificar.se.
- La col.laboració amb totes les entitats, fins hi tot amb la crítica, és una manera de fer poble.
- La unitat, dins la diversitat, de totes les nostres publicacions és condició indispensable per mantenir forta la nostra Associació. Unitat que s'ha de traduir en col.laboració.

Vull acabar donat les gracies a tots, ha arribat l'hora de votar una nova Junta Directiva, vos deman que voteu pensant en la Premsa Forana.

SANTIAGO CORTES.

UNA SIMPLE ACLARACION

Desde que en su momento se presentaron las listas de candidatos al partido Unió Mallorquina, y en estas figuraba el nombre de Margarita Darder, o mas conocida por los vecinos del pueblo como "sa dona d'en Pere March", a algunos de estos vecinos les pegó el alma a los pies, hubo otros que se lo tomaron a "cachondeo", otros decían que era eso lo que se necesitaba, una mujer con un par de

Luego vinieron las dudas, el papel que desempeñaría dicha señora en el caso de resultar elegida.

Cuando fue nombrada Delegada de Cultura, aun fue mayor el chasco que se llevaron algunos. Incluso los hubo que dejaron que se oyesen frases de este estilo: ... "de cultura?, ¿y qué cultura puede tener esa señora?, ja,ja."

La verdad es que sobre nuestra concejala de cultura se han dicho muchas cosas, bien sea por su forma de ver las cosas, bien sea por su forma de decirlas, a veces de forma graciosa, otras en un tono algo picante, e incluso puede que en ocasiones en un tono algo duro.

Ahora bien, el motivo por el cual me he decidido a escribirles es porque según es expone en la pasada "S'Encruia" del mes de Junio, y más concretamente en el apartado "la frase del mes", se dice que nuestra Delegada de Cultura intervino, "infortunada y lamentablemente", como ustedes han publicado, diciendo, y siempre me refiero a como ustedes lo han publicado; digo, diciendo lo siguiente: "Un millón quinientas mil pesetas?, ¿Y todavía tienen cara para tocar la flauta?"

Eso, queridos lectores de "S'Encruia", es lo que entendieron los dos representantes Socialistas, que aparte son colaboradores de esta revista.

Los cinco restantes miembros del Con

sistorio, lo que entendieron fue: "Un millón quinientas mil pesetas?, ¿y todavía tienen ganas de tocar la flauta?"

Suponemos que con ello, lo que quería decir nuestra Delegada de Cultura es que con un déficit de un millón y medio, a cualquiera se le van las ganas de tocar el antes mencionado instrumento.

La aclaración ya está hecha, tan solo era esto, que en la famosa cita de nuestra Delegada de Cultura lo que se dijo fue "ganas" y no "cara", como ustedes han trasgiversado, aun que por la similitud de las palabras puede que lo interpretasen mal. La próxima vez pongan algo mas de atención, enviados corresponsales de "S'Encruia".

Sin nada mas que decirles se despide atentamente.

-Juan Marcos Rullán Darder-

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

**EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA
AMB LA TERCERA EDAT**

ASSOCIACIONS DE LA TERCERA EDAT

Us convidam a una recepció i a l'assistència a una representació al Teatre Principal.

Pregam que les associacions interessades envïin una sol·licitud a la Comissió de Cultura del Consell Insular de Mallorca (Palau Reial, 1. Ciutat) abans del dia 30 de juliol.

opiniò

DEIÀ, TRÀFIC I APARCAMENTS

Des de les fulles d'aquesta revista s'ha insistit una i altre vegada sobre el problema que presenta el tràfic en els mesos d'estiu i la manca d'aparcament en el centre de Poble.

- Es pot afirmar que dins un radi de 300 metres, s'hi troben inclosos la majoria dels negocis o comerços de Deià. Això és; dues botigues de queviures, quatre cafès, tres restaurants, una botiga de roba, la farmàcia, el forn, una galeria d'art, la papereria, el banc, la carniceria, la fusteria i pareix que ara s'hi volen instal·lar dos negocis més. Cal remarcar, que la línia d'autobus "Palma - Port de Sóller" té una parada dins aquesta mateixa zona.

Això ens dona un total de 17 negocis, tots ells situats a un i altre costat del carrer. Carrer, que al mateix temps és carretera. (c. 710).

Segons la Jefatura Provincial de Transports, la carretera "Deià - Sóller" (inclosa dins la c.710) registrava un total de 2.044 vehicles diaris el mes de Setembre de l'any 1978. Això ens dona un total de 61.320 vehicles en el mes i any abans anomenat.

Ben prest aquest informe complirà els sis anys, i avui el problema és el mateix. Deim que és el mateix, (vull suposar ho, encara que no ho crec) perquè no tenc una font d'informació recent sobre el tràfic "Deià - Sóller".

Fent una petita aturada, ens trobam que

el tràfic és igual, la carretera no ha millorat i els aparcaments... . En lo que si s'ha augmentat és amb el nombre de comerços, respecta a l'any 78.

L'avinguda Lluís Salvador presenta avui el mateix problema que fa sis anys.

Manquen aparcaments.

- "Tal volta aquesta paraula estiga descartada per alguns lectors, els qui així ho creguin, les deman que m'ho facen saber hi en parlarem."

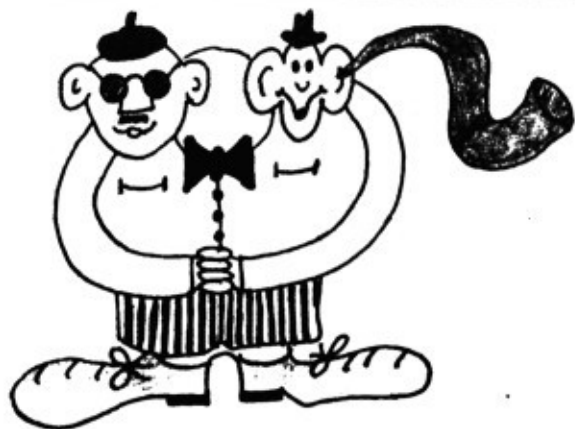
Ara, podria començar a dir que els qui ens representaven en aquells moments a l'Ajuntament no feren res, ni tampoc els qui entraren en el 79, i els qui ara s'hi troben, manco. Però això seria massa senzill, massa facil, llevar-se responsabilitats i carregar el mort al veïnat. No, no va per aquí la solució.

Aquest problema ens involucra a tots els Deianencs, i principalment a tots els comerciants inclosos dins aquesta zona. Si fa sis anys els propietaris dels comerços haguessen sentit una mica de responsabilitat vers aquesta àrea, tal volta avui podríem tenir una solució.

Crec que encara hi som a temps, i pens que l'estudiar una sortida conjunta és tasca de tots: Comerços, veïnats, Ajuntament i Poble en general. Si contrariament, esperam que ens ho arregli l'Ajuntament, tal volta ho faci per la via ràpida, senzilla i disgustant a veïnats. És a dir l'expropiació.

L.Oliver

EN MIRAMASSA I N'ESCOLTAMOLT

- He sentit a dir que un parell de per Deia que juguen a futbol, sa temporada que vé, han d'anar a jugar a uns quants equips italians.

- I, per què ?, tan bons son?

- No, si lo de bons es igual, lo que passa es que tantes puntades de peu a ses cames dels altres foten, que els han fitxats perquè fotin aviat en Maradona, i de pàs que no es trobi extrany a Itàlia.

- Que els hi pagaràn molt?

- Crec que lo mateix que el Bilbao paga a n'en Goicoechea.

=====

- Has vist això, de que fan partits de futbol mixtes?

- Com es això?

- Sí homo, sí, que at.lots i at.lotes juguen tots junts.

- Surt bé, o què?

- Sí, lo únic son ses nines amb quatre cops per ses cames, i els mascles tots rapinyats.

=====

- Bé, i que t'en has donat compte de que es nostro segon batle ja fa un raig de temps que no s'acosta per ses Cases de la Vila?

- Ho he vist, i fins i tot ja no vé ni als Plens.

- Hi deu haver "crisis".

- L'arreglaràn, no et preocupis, son capaços d'això i de molt més.

=====

- Els has vist a n'els anuncis que ha posat s'Ajuntament avisant per pagar els impostos?

- No, sa veritat es que jò no en pago. Què tenen?

- Ja fan gramàtica nova, han inventat sa paraula "Valcones".

- ¡¡Bona!!

=====

- M'han dit que s'altra día hi hagué una reunió de Regidors de U.M.

- Què discutien?

- Crec que de fer festes per la Mare de Deu d'Agost.

=====

- Ja has fet ben net es carnet d'identitat?

- Sí, aquest mes, amb tants policíes i guàrdies civils, l'hauré de dur tot es temps a sa boca, i no em vull enverinar.

- Una cosa es segura, es que els nostres amics els lladres, estarán una temporada sensa venir i podrem estar mes tranquils.

- Mem si es vera i no tornen.

Ilinatges de Deià

FIOL

Del sustantivo "Fillol", (del latín filiulus)- hijo espiritual, persona considerada en relación a su padrino.

Filiolus aparece como nombre personal en el año 957.

Es un apellido catalán, que allí se denominaba Fillol; pasó posteriormente a Mallorca, denominándose Fiol.

Hubo en la villa de Santa Margarita, dos casas solares de este apellido, una conocida como de SON VERDERA y la otra como de SON COSME.

Armas: Un manojo de espigas, sostenidas por una mano, en campo de plata.

=====

FONT

Del sustantivo font (fuente). Existen una multitud de apellidos compuestos de esta palabra: Fontdevila, Fontbona, Fontseca, etc.

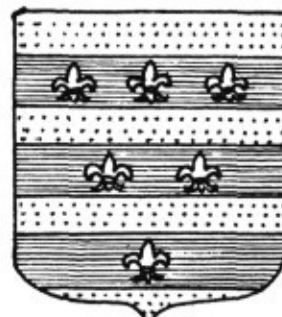
Es un apellido catalán, una rama del cual pasó desde tiempo muy antiguo a Mallorca.

D. Raimundo Font, caballero natural de Lleida, vino a la conquista de Mallorca y se le asignó en el reparto de tierras la alquería "CASTELLO", de diez jugadas, en el término de Sineu.

De este caballero descienden las diferentes casas Font que se establecieron por toda la Isla:

Font de Alcudia, Font de Banyalbufar, Font de Roqueta (Sta. Margarita), Font y Belloto (Muro), Font dels Olors (Artà), Font i Roig (María-Sta.Margarita) y Font de Sineu.

Armas: Tres fajas de azur, cargadas con 3, 2 y 1 flores de lis respectivamente, en campo de oro.

=====

FUSTER

Del latín "fustàrius", (Que trabaja la madera).

Apellido originario de Catalunya, que pasó a Aragón, Valencia y Murcia en tiempos muy antiguos.

Tres familias de este nombre ayudaron a D. Jaime I en la conquista de Valencia y Murcia, una de las cuales vino de Montpellier.

Otros caballeros de apellido Fuster vinieron a la conquista de Mallorca, estableciéndose en la Isla y dejando numerosa descendencia.

Uno de ellos fue Pelegrín Fuster, al que se le asignó la alquería de "BENIROCAIBO", en el término de Montucri.

Armas: Una estrella de oro, de ocho puntas, en campo de azur.

GAMUNDI

Palabra que es seguramente derivada de Wachmund - "defensa vigilante"; (es un nombre germánico).

No aparece dato alguno sobre este linaje en ninguno de los tratados de heráldica consultados.

=====

GARCES

De GARCEYZ, forma documentada en el siglo XIII y derivada de García (Nombre personal de origen pre-románico).

Es un apellido de origen desconocido.

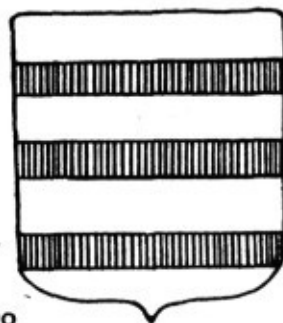
Está muy generalizado en Aragón, y seguramente debe proceder de allí (¿Teruel?).

Según algunos autores, este linaje puede proceder de los antiguos reyes de Sobrarbe y Navarra.

Se extendió posteriormente por Valencia y llegó a Mallorca seguramente en tiempo no muy lejano.

A la casa Garcés de Marcilla (Teruel), perteneció Don Diego Garcés de Marcilla, el célebre "Amante de Teruel".

Armas: Tres fajas rojas, en campo de plata.

=====

JAUME

Apellido Mallorquín muy antiguo, que tuvo su casa solar en el predio de EL ARBOSSAR, de la villa de Santa María.

Armas: Tres veneras de plata, puestas en triángulo, en campo de gules.

=====

JUAN

Apellido radicado desde tiempo muy antiguo en Valencia y Alicante, que pasó luego a Mallorca y Catalunya.

A la conquista de Mallorca vino un tal Cosme Juan, que heredó dos jugadas en la aldea de PUNXUAT, del término de Montueri.

Se establecieron posteriormente en las villas de Valldemossa, Andraitx y Alcudia.

Raimundo Juan, en 1285, prestó homenaje a D. Alfonso III de Aragón como diputado por la villa de Valldemossa, y Pedro Juan (1343), en representación de la misma villa juró obediencia y fidelidad al rey D. Pedro IV.

Armas: Dos leones sosteniendo una espiga, en campo azul.

